
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku stwierdził nieważność uchwały zarządu powiatu dotyczącej zasad dofinansowania zadań z PFRON. Powodem był brak podstaw do wydania takiego aktu prawnego, a także, przez określanie dodatkowych kryteriów, wkroczenie w regulacje określone na poziomie ustawowym i rozporządzeniem.

Zarząd jednego z powiatów w marcu 2022 r. podjął uchwałę w sprawie zasad dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osobom niepełnosprawnym zamieszkałym na terenie Powiatu Białostockiego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r. Uchwała została podjęta na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (dalej: "u.s.p.") w zw. z art. 35a ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dalej: "rozporządzenie", oraz § 5 ust. 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych. W części VI wspomnianej uchwały zawarto szczegółowe zasady i kryteria przyznawania dofinansowania do likwidacji barier, w tym architektonicznych. W § 14 określono warunki ubiegania się o dofinansowanie likwidacji barier, przy czym ustalono również, że w pierwszej kolejności załatwiane są wnioski o dofinansowanie likwidacji barier dotyczące dzieci oraz osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej, natomiast w przypadku pozytywnego załatwienia wniosków złożonych w danym kwartale tych osób, możliwe jest przyznanie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych pozostałym osobom niepełnosprawnym, które ubiegały się o dofinansowanie wg stanu na ostatni dzień pierwszego półrocza 2022 r.

Na powyższą uchwałę została wniesiona skarga. Uchwale zarzucono naruszenie art. 2 i 7 Konstytucji RP – wskazując, że Zarząd Powiatu nie został uprawniony do ustalania zasad przyznawania środków PFRON odrębnych niż funkcjonujące w prawie powszechnie obowiązującym oraz art. 32 Konstytucji RP.

Osoba skarżąca podniosła, że kryteria uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są już ustalone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zgodnie z § 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia, określa ono wymagania, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o dofinansowanie oraz tryb postępowania i zasady dofinansowania zadań ze środków Funduszu. Jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymały według skarżącej prawa do ustanawiania odrębnych regulacji w tym zakresie.

W skardze wskazano także na zapis § 14 ust. 2 załącznika do uchwały, stwierdzając, że regulacja ta, poprzez dyskryminację osób nienależących do wymienionych grup, w praktyce uniemożliwia uzyskanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych osobom w wieku poprodukcyjnym.

W odpowiedzi na skargę Zarząd wniósł o jej oddalenie. Organ wyjaśnił, że likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jest zadaniem powiatu, wynikającym z art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Środki PFRON na zadania samorządu powiatowego wynikające z ww. ustawy przekazywane są przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z art. 48 ww. ustawy, wg algorytmu określonego w

rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym. Powiat otrzymał w 2022 r. środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację wszystkich zadań - z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości 4 milionów złotych, z czego niecała połowa ma być przeznaczona na dofinansowanie zobowiązań powiatu dotyczących kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej. Rada Powiatu, na podstawie art. 35a ust. 3 ww. ustawy, podjęła w dniu 23 lutego 2022 r. uchwałę Nr LV/393/2022 w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 roku i przeznaczyła na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej konkretną kwotę.

Ponadto organ wskazał, że dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier funkcjonalnych jest przyznawane w ramach tzw. uznania administracyjnego, gdyż nie jest ono świadczeniem o charakterze obligatoryjnym, a organ orzekając o przyznaniu dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, bierze pod uwagę okoliczności danej sprawy, podstawowe zasady i kryteria przyznawania takiego dofinansowania oraz wysokość posiadanych przez organ środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

WSA stwierdził, że ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych jak i rozporządzenie, określają szczegółowo zadania powiatu, warunki oraz tryb dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji. Jednocześnie, ani ustawa, ani rozporządzenie nie zawierają w ocenie Sądu delegacji, która uprawniałaby organy powiatu do uszczegóławiania zasad dofinansowania osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jedyne upoważnienie, jakie zostało zawarte w wymienionej ustawie, zostało przewidziane w art. 35a ust. 3, w którym upoważniono Radę powiatu do określenia w formie uchwały zadań, na które przeznacza środki określone w art. 48 ust. 1 pkt 1.

Jak skonstatował więc WSA: ani Rada powiatu, ani też zarząd powiatu nie zostały więc upoważnione do uszczegóławiania warunków i trybu przyznawania dofinansowania osobom niepełnosprawnym ze środków PFRON.

Żaden z przepisów regulujących kwestie związane z dofinansowaniem zadań w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON, nie nadaje Zarządowi powiatu żadnych kompetencji w zakresie ustanawiania czy modyfikowania procedur dotyczących realizacji wniosków osób uprawnionych o dofinansowanie ze środków PFRON. Zarząd nie posiada także żadnych kompetencji w zakresie decydowania o kolejności czy hierarchii wniosków przy ich rozpatrywaniu przez dyrektora PCPR.

W wyroku uznano, że podjęta przez Zarząd Powiatu uchwała nie posiadała podstawy prawnej a ponadto w sposób nieuprawniony wkroczyła w materię norm powszechnie obowiązujących. Podjęcia takich działań nie uzasadniała wskazywana przez organ okoliczność dysponowania ograniczonymi środkami na finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Ten aspekt organ jest uprawniony uwzględnić na etapie decydowania o tym, komu przyzna dofinansowanie, co następuje w ramach uznania administracyjnego. Organ właściwy w sprawie przyznawania środków nie może jednak posługiwać się przy ocenie wniosków kryteriami innymi niż zawarte w ustawie i rozporządzeniu.

Po analizie konstytucyjnej oraz przepisów kompetencyjnych sąd stwierdził, że Zarząd Powiatu wydając

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 11, listopad 2022 14:47

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 1370

---

przedmiotową uchwałę, która stanowiła wedle wszelkich kryteriów akt prawa miejscowego, działał bez podstawy prawnej, co czyniło koniecznym wyeliminowanie uchwały w całości z obrotu prawnego. Ponadto, wprowadzając dodatkowe kryteria przyznawania dofinansowania, niepoparte w podstawach prawnych wydania uchwały Zarząd Powiatu przyznał sobie dodatkowe uprawnienia i kompetencje, co także skutkuje uznaniem uchwały za nieważną.

Wyrok jest nieprawomocny.

Źródło: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 12 października 2022 r. sygn. akt I SA/Bk 270/22